

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Preces für das ganze Jahr - Cod. Reuchlin 4

[S.l.], 1432-1500

Pirqê Abhôth

[urn:nbn:de:bsz:31-97894](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-97894)

אֱלֹהִים

הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְיָת

בְּמִדְבָּרָה בְּיָמֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהִים

הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְיָת

בְּמִדְבָּרָה בְּיָמֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהִים

הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְיָת

בְּמִדְבָּרָה בְּיָמֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהִים

הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְיָת

בְּמִדְבָּרָה בְּיָמֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהִים

הוּא יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְיָת

בְּמִדְבָּרָה בְּיָמֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ בְּקִרְיָת

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ בְּקִרְיָת

בְּמִדְבָּרָה בְּיָמֵינוּ בְּקִרְיָת

ב

ישראל יש להם חלק לעולם
חבא שג ועמיד בלב צדיקו
לעולם ירשו ארץ צב
מיטעו מעשה ידי להמא

משה

קבל תורה מיסורי ומיסרה ליהושע
ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים
נביאים מיסרה לאנשי פנסת הגדול
הם אמרו שלשה דברים הווי מהדגים
בדין והעמידה תלמידים הרבה
ועשה סודם לתורה
שמיעוד
הצדיק היה מיסורו אנשי פנסת
הגדולה הוא היה אומרים על שלש

רברים העולם עומד על התורה ועל
 העבודה ועל גמילות חסדים
 אנטיגנס איש סבו קבל מישימע
 הצדיק הוא היה אדם אל תהיו בעבדו
 המישימין את הרב על מצת לקבל
 פרס אלא הו בעבדים המישימין את
 הרב על מצת שלא לקבל פרס ויהי מה
 מורא שמים עליכם יוסת בן
 יעקב איש צורה ויוסנת בן יוחנן איש
 ירושלים קבלו מהם יוסת בן יעקב
 אדם יהי ביתך בית ווער לחבמים ויהי
 בית אבך בעפר רגליהם ויהי שותף
 ביצמיא את רבניהם יוסת בן יוחנן
 אומר איש ירושלים אדם יהי ביתך
 פתוח לדוח ויהי עניים בע ביתך
 ואל תרבה שוחה עם האשה באשר
 אמר קל וחומר באשה חבירו מיבא
 אמר חבמים כל זמן שאדם מירבה

שיחה עם האשה גורם רעה לעיניו ו
בבוטל מירברי תורה וסופו יודר
לגיהגם" יהושע בן פרח ונתן לו
הארבלו קבלו מיהם יהושע בן פרחור
אום עשה לך רבוקנה לך חבר והיו דן
בל אדם לבת זכות גיהאי הארבלו
אום הרחק משבן רעואל תתחב
לרשע ואל תתיאש מן המדענות
יהודה בן טבאי ושמיעון בן טטור
קבלו מיהם יהודה בן טבאי אום אל
תעש עיניך בעורבי הריונין ובשיהיו
בעלי הדין עומדין לפניך יהוד בעיניך
ברשעים ובשנפטרין מלפניך יהוד
בעיניך ביצדקים לבשקבלו עליהם
את הדין" שמיעון ואבטליון
קבל מיהם שמיעון אום אהב את
המלאכה ושנא את הרבנות ואל
תתורה לרשות" אבטליון אום

+

הוֹדוּ בְּדַבְרֵי חַכְמִים שִׁמְלוּ הַחוּבֵר
 חֹבֶת גְּלוּת וְהַגְלוּ לְמִקְוֵם הַמַּיִם הַרְעִיב
 וְיִשְׁתַּדַּר הַתְּלַמִּידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם
 וְיִמְזִיתוּ וְנִמְצָא שֶׁבְּשָׁמַיִם מִתְחַלֵּל
 הַלֵּל וְשִׁמְאוֹ קָבְלוּ מִהֶם הַלֵּל
 אֹם הָיוּ מִתְּלַמִּידָיו שֶׁל אֶהְיֶה אֲדֹרָב
 שְׁלוֹם וְדוּדָה שְׁלוֹם וּמִקְרָבָן לְהוֹדָה
 הוּא הִיךְ אֹם עֵד שִׁמְאוֹ אֲבִי
 שְׁמִיָּה וְדָלָא מִדֹּסָה יֵאָסֶה וְדָלָא
 וְלוֹת קָטְלָא חֵיִב וְדֵאִישׁ הַמִּישׁ בְּהוּא
 חֵלָה הוּא הִיךְ אֹם אִם אֵין אֲבִי
 לִי מִיָּלִי וְכִשְׁאֲנִי בְּעִצְמִי מִיָּה אֲנִי
 וְאִם לֹא עֲבָשִׁי אִוְמִתִּי שְׁמִיָּה
 אֹם עֲשֵׂה הַוְדָתָךְ קִבֵּעַ אֲמִיד מִקְעֵט
 וְעֲשֵׂה חֲדָבָה וְהוּי מִקְבֵּל אֶת כָּל
 הָאָרֶץ בְּסִבְר פָּנִים יְפוֹת רַבֵּן
 אֲמִילִיאַ אֲוִמִיד עֲשֵׂה רַב וְהַסְתַּלַּק מִן
 הַסֵּפֶק אֶל הַדְּבָרָה לְעֶשֶׂר אֲוִמִידוֹת

שמי עוז בנר כל ימי גדלתי בין
החכמים ולא מיצאתי לזה טוב אלה
שהינה ולא המידות עיקר אלא המע
המעשה וכל המורה דברים מיביל
חטא רבן שמי עוז בן גמליאל
אום על שלשה דברים העולם עומד
על הדיון על האמה ועל השלם שנאם
אמה מיטפט שלום שמטה בשעריכם

רחמי

בן עקטיאל
אום ריצר

הקבה לזכות את ישראל לפיכך הרבו
להם תורה ומצוות שגויה הפך למיעו
צדקה יהיה תורה ויארוד

שיב

שגל

ישראל ושלום חלק לעולם
נא שנאמר ועמיר בלב
צדיקים לעולם יר

ת

אֶרֶץ גִּזְרֵי מִשְׁעֵי מִעֲשֵׂה יָד
לְהַפְאֵר

וְלִמְנוּ

אֲזוּזֵי יָד
וְשִׁבְרֵי שִׁיבּוֹ
לֹא הָאֲרֶם כָּל

שִׁבְרֵי הַפְּאֵרָה לְעֹדֶשֶׁה וְהַפְּאֵרָה לֹא בִּי
מִן הָאֲרֶם וְהָיָה זֶהוּ בְּמִצְוֵה קָלוֹ
בְּמִצְוֵה חֲמוּדָה שֶׁאִין אֵתָה יִדְרַע מִן
מִתָּן שֶׁבְרֵן שֶׁל מִצְוֵה וְהָיָה מִדְּשֵׁב
הַפְּסֵר מִצְוֵה בְּנֵגֵד שִׁבְרָה וְשִׁבְרֵ עֲבוֹר
בְּנֵגֵד הַפְּסֵרָה וְהַסְתַּבֵּל בְּשִׁלְשֵׁה רַבְרִיב
וְאִין אֵתָה בֵּא לִיְרֵי עֲבוֹרָה וְרַע מִיָּד
לְמִעֻלָּה מִימֵד עֵינֵן רֹאֵה וְאוֹזֵן שִׁמְעֵה
וְכָל מִעֲשֵׂיךָ בְּסֵפֶר גְּבִהִיב

רַבֵּן גְּמִילֵיָא בְּנֵי שֶׁל רַי יְהוּדָה
הַגְּשִׁיָא אֹמֵר יִפֵּה הַלְמִיּוֹד תּוֹרָה עֵם
רַבֵּן אֶרֶץ שִׁיזִיעָה שְׁנִיחֵם מִשִּׁבְחָה
עֵינֵן וְכָל הַתּוֹרָה שֶׁאִין עֲפִיָה מִלְּאֲפֵר

לְסוֹת בְּטוֹלָה וְהוֹרֵרָה עוֹז וְכֹל הַעוֹסְקִים
עִם הַצִּיּוּר יִהְיוּ עוֹסְקִים עִמָּהֶם לְשֵׁב
שִׁבְיִים שִׁזְבוּהָ אֲבוֹתָם מִסִּייעָתָן וְיִצְרָקָתָן
עוֹמֵדָה לְעַד וְאַתֶּם מִיְעוֹלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם
שֹׁבֵר בְּאֵילֵי עֲשִׂיתֶם" הוּוּ זְהוּרִין
בְּרֵשׁוֹת שְׂאֵיז מִקְרִבִּין לוֹ לְאָרֶם אֵל
לְיִצְרָךְ עֵצְמִין נְרִאִין בְּאֵהָבִין בְּשִׁעֵת
הַנִּאֲתָן וְאִין עוֹמֵדִין לוֹ לְאָרֶם בְּשִׁעֵר
הַדְּחִקִי" הוּוּ הִיָּה אֹמֵר עֲשִׂה רִצְוֹנִי
בְּרִצְוֹנִי כְּדֵי שִׁיעֲשִׂה רִצְוֹנִי בְּרִצְוֹנִי בְּטוֹל
רִצְוֹנִי מִפְּנֵי רִצְוֹנִי כְּדֵי שִׁיבְטוֹל רִצְוֹנִי
אֲחֵרִים מִפְּנֵי רִצְוֹנִי" הֵלֵל אֹמֵר
אֵל הַפְּרוֹשֵׁי עֵצְמִין מִן הַצִּיּוּר וְאֵל
הָאֲמִין בְּעֵצְמִין עַד יִבְמִוֶהֱךָ וְאֵל הַדִּין
אֵת חֲבוֹרֶךָ עַד שִׁתְּנֶעַל לְמִקְוֵמֶךָ וְאֵל
הָאֲמִין דְּבַר שִׂאֵי אִיפְשֵׁר לְשִׁמּוֹדַע וְסוֹפּוֹ
לְהַשְׁמִיעַ וְאֵל הָאֲמִין לְבִשְׂאֵפְנָה אֲשֶׁמֶךָ
שִׁבְיָא לֹא תִפְנֶה" הוּוּ הִיָּה אֹמֵר

אִיז בַּדּוּר יֵרָא חֲטָא וְלֹא עִם הָאָרֶץ רַת
חֲסִיד לֹא הַבּוֹשֵׁט לְמִדָּה וְלֹא הַקַּפְדוּ מִלֵּד
מִלְמִיד וְלֹא כָל הַמִּדְבָּה בְּסִדּוּר
בְּסִדּוּר הַמִּדְבָּה וּבְמִקוֹם שִׂאִיז אֲנָשִׁים
הַטְּבִיחַ לְהִיזֵת אִישׁ אֵת הוּא
רֵאָה גִילְגֵּלָה אֵרָת שִׁעֲסָה עַל פְּנֵי הַפִּיִם
אֲמִיד לֵה עַל דֹּאטְסָה אֲטַפֵּד לְסוּר
מִטְיִפִּיד יִטְפֵּד הוּא הִיָּה אֹם מִדְבָּה
בְּשׂוּר מִדְבָּה רִימִיה מִדְבָּה גְבֻסִים
מִדְבָּה דֹאגָה מִדְבָּה עֲבָרִים מִדְבָּה גֵּל
מִדְבָּה שִׁפְרוֹת מִדְבָּה זִימִיה מִדְבָּה
גְּשִׁים מִדְבָּה בְּשִׁפִּים מִדְבָּה תוֹרִי
מִדְבָּה חַיִּים מִדְבָּה יִשִּׁיבָה מִדְבָּה
חֲבִמִיה מִדְבָּה תְּבִנָּה מִדְבָּה יִצְרָקָה
קוֹנָה שִׁם טוֹב קוֹנָה לְעִצְמוֹ קוֹנָה לְ
רַבִּי תוֹרָה קוֹנָה לוֹ הַעוֹלָם הַבֵּא
רַבִּן יוֹרְטֵן בֶּן זְבַאי קָבַל מִיְהוָה
דְּמִשְׁמֵי־אֵל הוּא הִיָּה אֹם אִם עֲשִׂיה

תורתך קבע אל תחזיק טובה לעיניך בי :
לכך נתינתה" חמישה תלמידים היו :
לר' לר' ירחמיאל בן זבאי אילן הן אלעזר
בן הרקנוס יהושע בן חנניא ויוסף הבבלי
ושמיעון בן נתנאל ואלעזר בן ערד
הוא היה מונה שבהן ר' אלעזר
בן הרקנוס בוד סוד שיאנו מאבד טפח
יהושע בן חנניא אשר יולדתו יוסת הבבלי
חסיד שמיעון בן נתנאל ירא חטא אלעזר
בן ערד מעיון המהגבר" הג' /
היה אומר אם יהיו כל חבמי ישראל
בבת מאזנים ר' אלעזר בבת שנייה
מכריע את כולם" אבא שאול אב
מישמיא אם יהיו כל חבמי ישראל בבת
מאזנים ר' אלעזר בן הרקנוס אר
עמיהם ר' אלעזר בן ערד בבת שנייה
מכריע את כלם" אמר להם
ינא וראו איזהו דרך טובה שירבך

בן האדם ר' אליעזר אומר עין טוב י
 ר' יהושע חבר טוב ר' יוסת הבבלי אומר
 שכן טוב ר' שמיעון אומר לב הרואה
 אתה העלף ר' אלעזר אומר לב טוב
 אומר להם רואה אני את רביו ר' אלעזר
 בן עזר שבבבלי רביו מרבורג
 אומר להם יצא הלא אזהר בך
 רעה שיהיה מיביצה האדם ר' אליעזר
 אומר עין רע ר' יהושע אומר חבר
 רע ר' יוסת אומר שכן רע ר' שמיעון
 אומר הלזה ואינו מיטלם אחר לזה
 מן האדם כאלה לזה מן המוקדם
 שנאמר לזה ושער לא ושלם ויעדיק
 חזן ונחמן ר' אליעזר אומר לב רע
 אומר להם רואה אני את רביו ר'
 אלעזר בן עזר שבבבלי רביו את
 רבבורג הם אמרו שלש
 רביו ר' אליעזר אומר יחי בבדי

חבירך חבוב עליך בשלך אל תר
נח לבקוּס ושוב יום אחר לפני מיתתך
והוי מיתרבים פגד ארץ של חבמים
והוי זהיר מנחלתן שלא תבד
שיצבתן נשובת שועל ועקיצת
עקיצת עקרב ולחושתן לחושת שרת
ואת כל רפיהם בנחלי אש
והדשע אומר עין הרע ויצר הרע
ושנאת את הפרדה מייצואין את
הארם מן העולם ר ידסי אומר
יהי ממון חבירך חבוב עליך בשלך
והתקז עיצמד ללמיד תורה שאונר
ורושה לך וכל מעשיך יהיו לשב
שמיום ר שמיעון אומר
הוי זהיר בקרות שמיע ובתפל
ובשיאתה מנחלל אל תעש תפלתך
קבע אלא רחמים ותחננים לפני
המיקום שג כי א רחום ותנון הוי

אָרְךְ אַפִּיב וּדְבַח חֶסֶד וְנִיחָם עַל הָרַעָה
וְאֵל הַהִיר שֵׁעַ בְּפִי עֵצְמִיד
אֶל־עֵזֶר אֹמֵר הוּי שִׁקְוֵר לְלִמְיֹד
תּוֹרָה מִיָּה שְׁתַּשִּׁיב לְאַפִּי קוֹדוֹס וְרַע נִגְוֵ
לְפָנַי מִי אֵתָה עֲמִיל וּמִי הוּא בְּעַל
מִלְאֲבֵתֶךָ שִׁישְׁלֵם לְךָ שֶׁבֶר פְּעוּלֹתֶךָ
וְטֶרְפוֹךְ אֹמֵר הוּדֵם קִצְרֵ
וְהַמִּלְאֲבָה מִרְבָּה וְהַפּוֹעֲלִים עֵצְלוֹב
וְהַשֶּׁבֶר הַרְבֵּה וּבְעַל הַבַּיִת רוֹחֵק
הוּא הוּי אֹמֵר לֹא עֲלוֹךְ הַמִּלְאֲבָה
לְגִמְזוֹר וְלֹא אֵתָה בֶן חוֹרֵךְ לְבַטֵּל
הַיּוֹמִצָה אִם לְמִירְבָּה תּוֹרָה הַרְבֵּה
גִּזְתִּינִן לְךָ שֶׁבֶר הַרְבֵּה וְנֶאֱמַר הוּא בְּעַל
מִלְאֲבֵתֶךָ שִׁישְׁלֵם לְךָ שֶׁבֶר פְּעוּלֹתֶךָ
וְרַע מִיָּהן שֶׁבֶרן שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיךָ לְבֹא
חֲנִיָּא בֶן עֲקֻשִׁיא אֹמֵר רִנָּה
הַקֶּבֶה לְזִכְרוֹת אֵת יִשְׂרָאֵל לְפִיכֶךָ
הַרְבֵּה לְהַם תּוֹרָה וּמִיָּצוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יִחַפֵּץ לְמִשְׁעֵי

בְּדִיל הַזֶּה וַיֵּאָרֶד

פָּרָק טוֹלִישׁ

ב

יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לֵהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם

הַבֵּא שְׂנֵאֲמִיד וְעַמְּךָ כּוֹלֵךְ

יִבְרִיקוּם לְעוֹלָם יִרְטֵב אֶרֶץ נִצְרַת בִּיטְעֵי יֵי

בִּיטְטָה יְדֵי לְהַתְפַּאֵר

בְּזֵה מִהַלְלָאֵל

אֹמֵר הַסְתַּבֵּל

עֲתִידָא

בְּשִׁלְטֵי

דְּבָרִים וַיֵּאָרֶז אֵתָהּ בְּאֵל לִיְדֵי עִבְדֵיךָ

דְּרַע מִיֵּאִיז בְּאֵתָהּ וְלֹאֵן אֵתָהּ הַזֶּה

וְלִפְנֵי מִי אֵתָהּ עֲתִיד לִיְבֹן רִיז וְחֻטְבֹּן

מִיֵּאִיז בְּאֵתָהּ מִטְיֹפָה סְרֻחָה וְלֹאֵן

אֵתָהּ הַזֶּה לְמִיָּקוּם עִפְרֵי רִימֹר

וְהַזֶּה לִיעָה וְלִפְנֵי מִי עֲתִיד אֵתָהּ לִיְבֹן

רִיז וְחֻטְבֹּן לִפְנֵי מִיָּד מִלְּבֵי הַמִּידָה

הַמִּלְבִּיבִים הַקְּבֵרָה

סֵגֵן הַבְּהֻנִים אֹמֵר הַזֶּה מִתְפַּלֵּל

בשלושה של מלכות שאלמלא מידת
מזרחא איש את רעהו חיים בולעו
ו חנניא בן תרדיון אומר שנים
שיושבין ואין ביניהם רברי תורה
הרי זה מושב לגים שנ ובמושב לגים
לא ישב אבל שנים שיושבין ויש ביניהם
רברי תורה שניתה שרונה ביניהם שגא
אז גברו וראי יי איש אל רעהו וקטט
ויי ושמיע ויכתב ספר זכרון לפניו ל
לודאי יי ולחושבי שמו אין לי אל
שנים מיניין שאפילו אחר שישב ועוסק
בתורה שהקבה קובע לו ספר שגאמי
ושבבר וידום כי נטל עליו
ו שמיניין אומר שלשה שאכל
על שלחן אחר ולא אמר עליו דבר
תורה כאילו אכלו מיזבחי מיתים שנ
כי כל שגלחנות מלאו קיז יצאו
בלי מקום אבל שלשה על שלחן אחר

וְאָמַרְדָּ עָלָיו הַבְּרִי תְּזַרְהָ כַּאֲלוֹךְ אֲבִירָה
מִשְׁלַחַנְךָ שֶׁל מִקְדָּם שֶׁנֶּגְדֵי וַיִּדְבַּר אֵלָיו זָרָה
הַשְּׂדֵלְהוּ אֲשֶׁר לִפְנֵי הָיָה רַחֲמֵיךָ בֶּן הַ
תְּבִינָאֵי אֹמֵר הַגִּיעָוָה בְּלִילָה וְהַמִּוֶּהֶלֶךְ
בְּדַרְדָּר יְחִידֵי וְהַמִּפְנֵה לְבָבוֹ לְבַטְלָה הַרְוֵה
זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ רַחֲמֵיךָ
בֶּן הַקְּנָה אֹמֵר כֹּל הַמִּקְבֵּל עָלָיו עוֹל
תְּזַרְהָ מִעֲבוּרָיו מִיָּמֵינוֹ עוֹל מִלְּבָבָהּ
וְעוֹל דָּרָךְ אֶרֶץ וְכֹל הַפּוֹדֵק מִיָּמֵינוֹ עוֹל
תְּזַרְהָ גְזוּרָיו עוֹל עָלָיו מִלְּבָבָהּ וְעוֹל
דָּרָךְ אֶרֶץ רַחֲמֵיךָ
כַּסֵּף חֲנִינָא אֹמֵר עֲשֵׂה שְׂדֵי שְׂבִיבִין וְעֵינֵי
וְעוֹסְקִין פְּתוּרָה שְׂבִינָה שְׂרִידָה בְּנִיחָם
שִׁנְאָמִיד אֱלֹהִים נִצַּב בְּעֵרָת אֱלֹהִים וְעֵינֵי
שִׁנְאָפִילוֹ חֲמִישָׁה שֶׁנֶּגְדֵי בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוֹט
וּמִיָּמֵינוֹ שִׁנְאָפִילוֹ שְׁלֹשָׁה שָׁנִים וְאַחֲרָיָהּ
עַל אֶרֶץ יִסְרָאֵל וּמִיָּמֵינוֹ שִׁנְאָפִילוֹ שְׁנַיִם
שָׁנִים אִם נִדְבַר יִרְאֵי הָיָה אִישׁ אֵל רַעֲוֵה

ומניין שאפילו אחד שנכל המיקום
 אשר אזכיר את שמי אבדא אליך
 וברכתך " ואלעזר בן יהודא
 אשר ברהותא אומר הן לו משלך שאתה
 ושלך טלו וכן ברור הוא אומר כי מימי
 בימך הכל ומיידך נתנו לך
 יעקב אומר המהלך בררד ושונר
 ומפסיק משנתו ואומר מיה נאר
 אילו זה ומה נאה ניר זה מעלה עליו
 הבהב כאילו מיהחייב בנפשו
 ודסתאי בר ינאי אומר מישוב
 ו מאיר הלמוד היושב ועוסק בתורה
 ושונה ושבח דבר אחד מימנתו מעל
 עליו הבהב כאילו מיהחייב בנפשו שב
 רק השמר לך ושמויר נפשו מאר פן תג
 תשבח את הרברים אשר ראו עיניך
 וכול אפילו תקפה עליו משנתו תלמוד
 לומר ופן יסורד מלבבך הא אינו מית

מִתְחַיֵּב עַד שֵׁשֶׁב דִּיכִרָם מִלְבּוֹ
וְ חַיֵּנָא בִּן דִּוְסָא אֹמֵר כֹּל שִׁירָא
חֲטָאוֹ קֹרְמִית לְחַכְמִיתוֹ חַכְמִיתוֹ מִתְרַת
מִתְקִיִּמִית וְכֹל שְׁחַכְמִיתוֹ קֹרְמִית
לִירָאָה חֲטָאוֹ אִין חַכְמִיתוֹ מִתְקִיִּמִית
הִיא הִיא אֹמֵר כֹּל שְׁמִיעֵשִׁי מִת
מִרְדֵּבִין מִחַכְמִיתוֹ חַכְמִיתוֹ מִתְקִיִּמִית
וְכֹל שְׁחַכְמִיתוֹ מִרְדֵּבָה מִמִּיעֵשִׁי אִין הִיא
חַכְמִיתוֹ מִתְקִיִּמִית" הִיא הִיא אֹמֵר
כֹּל שְׁרַחַח הַבְּרִיּוֹת צִוְחָה הַיּוֹמִינִין רַחַח
הַמִּיקוּם צִוְחָה הַיּוֹמִינִין וְכֹל שְׂאִין רַחַח
הַבְּרִיּוֹת צִוְחָה הַיּוֹמִינִין אִין רַחַח הַמִּיקוּם
צִוְחָה הַיּוֹמִינִין" וְ דִּוְסָא בִּן דִּרְבִּינָס
אֹמֵר שִׁינָה שֶׁל שְׁחַרְרִית וִינִין יַעֲרִיב
וְשִׁיחָה הַיּוֹלָרִים וְיִשִּׁיבָת בְּתֵי בְּנֵי
שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ מִיִּדְעִינָן אֵת הָאָרֶם
מִן הָעוֹלָם" וְ אֶלְעֵד הַמְּוֹדָע
הַמְּחַלֵּל אֵת הַקְּרִשִׁים וְהַמִּיבֹזֵה אֶת

המודרעות והמפיר בריהו של אברהם
 אבינו והמגלה פנים בתורה שלי
 בהלכה אעפ שישי בירד תורה ומיעשים
 טובים אין לו חלק לעולם הבא
 ר' שמועזר אומר הרי קל ראש ית
 נח להשחורה והרי מקבל את כל
 הארם בשמחה
 ר' עקיבא
 אומר שהוק וקלות ראש מדגולין
 את הארם לערדה הוא הור
 אומר מוסדות סוג לתורה מיעשות
 סוג לעוטר וגררם סוג לפרישות
 סוג לחבמה שהיקה הוא היה
 אומר חבובארם שנברא בעלם שנאמר
 מיבעלם אהוב עשה את הארם
 חבובין ישרא שנקראו בני
 למיקום חובה ותורה נרעה להם
 שנקראו בני למיקום שנאמר בני
 אתם לית אהובם הכל יפרי

והרשידה נהרנה ובטוב העולם גירון
הכל לפי רוב המיקוטה" הביבין
ושורא שגותו להם בלי חכמיה שבא
גברא העולם שיג בו לקח טוב נתתי לכם
תורהו אל העזובו" הוא הור
אומר הכל נהון בערבין וב-עורה
פרוסה על כל החיים והחנות פתוחה
והחנותי מוקור" והנבאין מוחזקין
תנמי" המייר בכל יום ונפרעין מין
הארם לדעתו ושלא לדעתו ויש להם
על מין שיבטכנו והריון ריון אמיה
והכל מתקן לסעודה" ר אלעזר
בן עזריה אומר אם אין תורה אין
דרך ארץ ואם אין דרך ארץ אין תורה
אם אין חכמה אם אין דעה אין בינה
אם אין בינה אין דעה אם אין קמור
אין תורה ואם אין תורה אין קמור
הוא היה אומר כל שחכמותיו

מִדְּבַר מִבְּעֵשֶׂיךָ לְמִי הוּא דֹבֵר
 לְאֵלֶיךָ שֶׁעֲנִיךָ מִדְּבַר וְשֶׁרְשִׁיךָ מִקְּוִטֶיךָ
 וְהָרִיחַ בְּאֵתָהּ וְהוֹפְכֶתָ וְעֵדֶקְרָתָ עַל
 פְּנֵיךָ שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה בְּעֵרְעֵר בְּעֵרְבֵר
 וְלֹא יֵדָעָה כִּי יָבֵא טוֹב וְשָׂבִיךָ חֲרוּרִים
 בְּמִדְּבַר וְאֶרֶץ מִלִּיחָה לֹא תֵשֵׁב

אֲבָל כָּל שֶׁמִּבְּעֵשֶׂיךָ מִדְּבַר מִי
 מִחֲבִמְתֶךָ לְמִי הוּא דֹבֵר לְאֵלֶיךָ שֶׁ
 שֶׁעֲנִיךָ מִקְּוִטֶיךָ וְשֶׁרְשִׁיךָ מִדְּבַר וְאֶרֶץ
 וְאֶפְסֶלֶךָ כָּל הַרְחֹת שֶׁבְּעוֹלָם בְּאֵת

וְנִשְׁבֹּתָ בּוֹ אִיךָ מִיִּזְדִּיךָ אֹתָהּ מִבִּיקוֹמֶיךָ
 שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה בְּעֵד שֶׁתִּגַּל עַל מַיִם וְעַל יָבֵל
 וְשִׁלַּח שֶׁרְשִׁיךָ וְלֹא יֵדָעָה כִּי יָבֵא חֹבֶב
 וְהָיָה עַל הָרֵעַן וּבִשְׁנַת בְּצֻרָתָ לֹא
 יֵדָעָה וְלֹא יִבְרֵשׁ מִעֲשֵׂוֹת פְּרִי

וְאֶלְעִזֶר חֲסֵמִיא אֹמֵר קִיִּי
 וְנִתְחַוֵּי צִירָה הֵן הֵן אֲנִי הוֹלְכֹת הַקְּוִטֹת
 וְהַמִּטְרִיא פְּרִיָּוֹת לְחֲבִמְתָהּ

ו' חנוכה

בין עקטריא אומין

ריצה הקבה לזכרה את ישר

לפיכך הרבה להם תורה וברינות שני ית הפץ למע

צדקה יתדיל תורה דיאדיר פרק רבועי

ישראל יש להם חלק לעול

הבא שני ועמוד בלם

צדיקים לעולם רשע ארץ

נצח מיטעו מעשה ידו להתפאר

ה' חנוכה

לומין

איוהו חבב

חלומין

מיכל האדם שני מכל מילמירי השכלת

בי עיריות שיוחה לו איוהו גבור

הכובש את יצרו שני טוב ארד אפים

מיגבור ומיגטיל ברוחו מילבור עיר

איוהו עשירי השמיה בחלקו שני יגיע

במיד ביי האבל אשיריך וטוב לך אשיריך

בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא

איזהו מיכבד המיכבד את חבריו
 שנ כי מכבדו אבנר וכו' ויקל
 בו עזאי אומר הויריץ למיצוה קלה
 בלמיצוה המורה וכו' מן העבורה
 שמיצוה גוררת מיצוה ועבורה גוררת
 עבירה ששכר מיצוה מיצוה ושכר עברה
 עבירה "היא הוא אומר אל תהו
 בז לכל אדם ואל תהו מפליה לכל רבו
 שאין לד אדם שאין לו שעה ואין לו
 דבר שאין לו מקום" ר' לוי ט"ס
 איש יבנה אומר מאר מאר הוי שפול
 רוח כל טהקות אינוש רומיה" ר'
 יוחנן בז בדוקה אומר כל המחלל שם
 שמים בסתר גפר עין מבינו בגלוי אחר
 בשוגג ואחר מזיד ואחר בחולל השם
 ר' שביעון בני אומר הלומר
 על מצת ללמד מיספיקין בידו ללמד
 וללמד והלומר על מצת לעשות

מִסְפִּיקוֹן בְּיַד לְלַמִּיד וְלַמִּיד
לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת
אֵל הַעֲשֵׂ עֲטִירָה לְהַתְגַּדֵּל בָּתֵּם וְלֵא
קִרְדֵּם לְאִבּוֹל מִיָּהֵם וּבֶן הוּא הוֹלֵל אֹם
וְאִישׁתֵּמִישׁ בְּתֵגָא חֵלֶת הָא בַל הַנְּאִוֶּת
מִדְּבַרֵי תוֹרָה צוֹטֵל חַיִּיד מִן הָעוֹלָם
וְיִדְסֵי אֹמִיר כֹּל הַמְּבַבֵּר אֶת
הַתּוֹרָה גִּפּוֹ מִבּוֹבֵר עַל הַבְּרִיּוֹת וְכֹל
הַמְּחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה גִּפּוֹ מִחַלֵּל עַל
הַבְּרִיּוֹת וְיִשְׁמִיעַ אֶל אֹם הַחֹטֵי
עֲצִמּוֹ מִן הַרִיךְ פּוֹרֵק אִבָּה וְגַזֵּל וְשִׁבּוּעַ
שׂוֹא וְהַגֵּס לְבֹי בְּהוֹרָאָה שׁוֹטֵה רֶשַׁע
וְגַס רָגֵחַ וְיִזְחַן אֹמִיר כֹּל
הַמְּקַיֵּים אֶת הַתּוֹרָה הֵיא הַיִּוֵּה
אֹמִיר אֵל תְּהִי בֶן יְהוּדִי שְׂאִין בֶּן יִחִיָּה
אֵלֵא אַחַר וְאֵל הַאֹמִיר קִבְּלוּ רַעֲמֵי שִׁדְחַן
וְשְׂאִין אֵלֵא אֵתָהּ וְיִזְחַן יֵת
אֹמִיר כֹּל הַמְּקַיֵּים אֶת הַתּוֹרָה מִעוֹצֵה

סופה לקיימה מיעושה וכל המבטל :
 את התורה מיעושה סופה לבטלה
 מיעושי" ר' מאיר אומר הרי מי
 מיטט בעסקו עסקו בתורה והוי שכל
 רוח" ואם בטלה מין התורה יש לו
 הרבה בטלים בנגרד ואם עמלה בתור
 סכר הרבה צוהן לו" ר' אלעזר בן
 יעקב אומר העושה מיעושה אחת
 קונה לו פרקליט אחר והעושה עבד
 אחת קונה לו קטיף אחר תשובה
 ומיעושים טובים כסריס בפני הבורע
 הפורענות" ר' יוחנן הסנדלר
 אומר כל כנסיה שהיא לטוב שמיי
 סופה להתקיים ושיאונה לטוב שמיי
 איז סופה להתקיים" ר' אלעזר בן
 שמיע אומר יהי כבוד חברך חביב
 עליך בשלך ובכבוד חברך במידת
 רבך ומידת רבך במידת שמיי"

וַיְהִי כִּי אָמַר הוּא זְהוּ
בְּהַלְמִיד שִׁשְׁגָה הַלְמִיד עוֹלָה זְהוּ
וְשָׁמִיעוּ אֹמֵר שְׁלֹשָׁה בְּתוֹמִים
הוּא בְּתוֹמֵי הַזֵּה וְכֵתוּבָה בְּהוֹנָה וְכֵתוּבָה
מִלְכּוּת וְכֵתוּבָה שֶׁם טוֹב עוֹלָה עַל
זְבִיחַ" וַיְהִי אֵלֶּי אֹמֵר הוּא זְהוּ
לְמִקְדָּשׁ הַזֶּה וְאֵל הָאֹמֵר שֶׁהוּא אֵל
אֶחָד שְׁנֵי בְּיָד יְקוּמוּהָ בְּיָד
וְאֵתָה אֵל בְּיָתֵךְ אֵל הַשֶּׁעַר
זֶה אֹמֵר אֵין בְּיָדוֹ לֹא מִשְׁלֹת
רְשָׁעִים וְאֵת לֹא מִיּוֹסְרוֹ הַצְּדִיקִים
וַיְהִי כִּי אָמַר בֶּן חֹרֵשׁ אֹמֵר הַזֵּה
מִקְדָּשׁ בְּשֵׁלֹם כָּל הָאָרֶץ וְהוּא זְהוּ
לְאֹרֶזוֹת וְאֵל הַזֵּה רֹאשׁ לְשׁוֹעֲלִים
רַבִּי יַעֲקֹב אֹמֵר הַעוֹלָם הוּא
זָבִיחַ לְפָרֹזְדוֹר לְפָנֵי הַעוֹלָם הַבַּיִת
הַזֶּה עֵינֵינוּ לְפָרֹזְדוֹר כִּי שֶׁהַבַּיִת
לְשׁוֹעֲלִים" הוּא הוּא אֹמֵר יִפְרֹ

שיעה ארה בתשובה ומעשים טובים
 בעולם הזה מיכל חיי העולם הבא
 ובה שיעה ארה של קודת ריה בעולם
 הבא מיכל חיי העולם הזה
 שמיעוץ בן אלעזר אומר אל תדע
 את הדין בשעה בעס ואל תגמול
 בשעה שמתו מוטל לפניו ואל תשא
 לו בשעה גרוד ואל תשתדל לראות
 בשעה הלקחה
 שמידא הקטן
 אומר בענין אומר אל תשמח ובכסל
 אל תל לבך פן יראה וידע בענין זה
 והטיב מעליך אפי
 אלישע בן
 אבייה אומר הלומד ילד למה הוא
 רומה לרה בתובה על גייר חרש
 והלומד זקן למה הוא רומה לרש
 בתובה על גייר מחנה
 איש כפר הבבלי אומר הלומד תורה
 מזו ההטעם למה הוא רומה לאכול

ל

עניים קהות וטוהה יין מינהו והלומיד
תורה מין הדקנים למיה הוא לאובל
עניים בשולות וטוהה יין וטוה
ר אומר אל הסתכל בקנקן אלה
במה שיט בוי יש קנקן חדש מלא יטו
ויש קנקן יטו שאפילו חדש אין בו
ר אלעזר הקפר אוב הקנאר
והתאנה מדיני אין את האדם מין העולם
הוא היה אומר הילודים למות
המיתים להחיות והחיים ליהון לידע
שהוא להודיע א הוא היינר ה
הבורא המבין הוא היינר הוא ער
הוא בעל יין והוא עתיד ליהון ברוך
הוא שאין לפניו לא עולה ולא שבה
ולא מיקח שוחר ולא משדא פנים ודע
שהכל לפי החשבון ואל יבטיחך יגד
שהשאל ביה מינוס שקול פרח אתה
חי ועל פרח אתה מיה ועל פרח אתה

גִּינֵר וְעוֹל כְּרֹחַךְ אֵתָה עֵתִיד לִיְהִי רֹחֲךָ
וְחֲשׁוֹן לִפְנֵי מִלֵּךְ מִלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּבֵה

חַנּוּיָא בֶן עִקְשִׁיא אָזַב רֵצֵה הַקְּבֵה לְזַבּוֹת
אֵת יִשְׂרָאֵל לְפִיכַךְ הִרְבֵּה לְהַסְתִּיר וּמִיִּצְוֹת
שֶׁנֶּאֱמַר וְהַפִּז לְמִעַן יִצְדַּק יִגְדֵל הַגּוֹרֵה וְאֵדוּר

פָּרָק הַבִּישׁוּי

יִשְׂרָאֵל יִשֵּׁי לְהַב חֶלֶק לְעוֹלָם
הַבֵּא שֵׁנ וְעַמּוּד כָּלֵם לְצַדִּיקִים
לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֲרִיז גִּינֵר מִטְעִי מִעוֹשֵׂה יָדָי

לְהַפְאֵר

בְּעֵשֶׂר

מִאֲמִדוֹת
בְּרֵךְ
הָעוֹלָם מִיָּה

הַלְמוּד וְהֵלֵא בְּמִאֲמִד אַחַד יָבוֹל
לְהַבִּיאֹת אֵלֵא לְהַפְרֵעַ מִזֵּן הַרְשָׁעִים
שִׁמְיָא בְּדִין אֵת הָעוֹלָם שֶׁנֶּבְרָא בְּעֵשֶׂר
מִאֲמִדוֹת וְלִיְהִי שֶׁכֶר טוֹב לְצַדִּיקִים
שִׁמְיָא בְּדִין אֵת הָעוֹלָם שֶׁנֶּבְרָא בְּעֵשֶׂר

מיאמרות" עשרה דורות
 מיאדם עד נח להודיע במה ארך
 אפים לפניו שכל הדורות היו מיבעוסיין
 עד שהביא עליהם אימי המבול"
 עשרה דורות מינח עד אברהם
 להודיע במה ארך לפניו שכל הדורות
 היו מיבעוסיין לפניו עד שבא אברהם
 אבינו וקבל שכר כולם" עשרה
 נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמור
 כסולן להודיע במה חבתו של
 אברהם אבינו" עשרה נסים
 נעשו לאבותינו במיערים ועשרה
 עיל הים" עשר נסיונות ניסו אבותינו
 את להקבה במדבר שני וינסו אותה
 זה עשר פעמים ולא שמיעד בקולי"
 עשרה נסיונות נעשו לאבותינו
 בבית המקדש לא הפולה אשר
 מיריח בשר הקודש ולא נראה זמנא

בבית המיטבחום ולא הסריח בשן
הקדרש מעולם ולא אורע קרי לברוך
גדול ביום הפפורים ולא בגו גשמים
אש שעל גבי המיערכה ולא ניצח
הרוח את עמוד העשן ולא נמיצו
בטל בעומור ובשתי הלום ובלום
הפגים עומדים צפופים ומישה חיים
רוחים ולא הזיק נחש ועקרב לאדם
בירושלים ולא אדם לחבירו יצר לו
המיקום שארץ בירושלים עשרה
דברים נבראו בערב שבת בין השמשו
אלו הן פי הארץ פי הבאר פי האהוז
והקשה והמין והמיטה והשמיר
הבתב והמיכתב והלוחות ויש אומרים
את המזיקין והברד של מיטה ואלו
של אברהם אבינו ויש אומרים העבת
ביצבת העשרה" שבעה דברים
בגולם ושבועה בחכם החכם אינו מירבו

בפני מי שצדקל הומיני בהבמיה
דבמניין ואינו נבנס בתוך חברי הביון
ואינו נבאל להטיב שואל בענין ומיני
דמיטיב בהלכה ואומד על ראשון רב
ראשון ועל אחרון אחרון ועל מיה אשר
לא שמיע אום לא שמיעתי ומידה על
האמיה וחילופיהם בגולם שבעה
מיוני פוד ענייה באין לעולם על שבעה
זיפי עבירה מיקצתן מיעשרין ומיקצתן
אינם מיעשרין רעב של בעורה
באה מיקצתן שבעים ומיקצתן אינם
שבעים גמירי שלא לעשר רעב של
מיהומיה ושל בעורה באה ושלא לויטול
את החלה רעב של כל ייה באה רבר
באה לעולם על מיהדות האמורות
בהורה שלא גמסוד לבית דין ועל
פירדה שביעות חרב בא לעול
על עיניו הדין ועל עיודת הדין ועל

המזדים בתורה שלא בהלכה
 חייה רעה באה לעולם על חולת
 הטוב ועל שביעה טוה"א" גלות
 בא לעולם על עוברי עבודה זרה ועל
 תלדי עריות ועל שפיכות דמים ועל
 שמיטה הארץ" בארבע פרקים
 הדבר מהרבה פרביעיה ובשביעות
 ובמדיצאי שביעיה ובמדיצאי החג שבת
 שבבל שנה ושנה פרביעיה מפני מעשר
 עני שבשלושיה בשביעיה מפני מעשר
 עני שבשלושיה במדיצאי שביעיה מפני
 פירות שביעיה ובמדיצאי החג שבבל
 שבבל שנה ושנה מפני גדל מתנה
 עניים" ארבע מידות בארבע
 האומר שלי שלך ושליך שלי זה מידת
 ביצנה ויש אומרים זו מידת סרוב
 ש האומר שלי שלך ושליך שלי זה
 מידת עב הארץ האומר שלי שלך

ושלך שלך אז מידת חסיד האומיו
שלך שלי שלי שלי רשעי" ארבע
מידות בדעות נוח לבעוס ונוח לו יצות
ייצא שברו בהפסדו קטיה לבעוס וקטה
לרצות ייצא שברו בהפסדו קטיה
לבעוס ונוח לרצות חסיד נוח לבעוס
קטיה לרצות רשעי" ארבע מידות
בהלמידים מיהר לשמידע ומיהר
לאבר ייצא שברו בהפסדו קטיה
לשמידע וקטיה לאבר ייצא הפסדו
בשברו מיהר לשמידע וקטיה לאבר
זו חלק טוב קטיה לשמידע ומיהר
לאבר זו חלק רע" ארבע מידות
בנתיני צדקה הרדיצה שיתן ולא יתנו
אחרים עיני רעה בשל אחרים יתנו
אחרים ויהא לא יתן עיני רעה בשל
יתן ויהא אחרים חסיד לא יתן ולא
יתנו אחרים רשעי" ארבע מידות

בהולכי לבית המדרש הולך ואינו הת
 עושה שבר הלכה בידו ועושה ואינו
 הולך שבר המעשה בידו הולך ועושה
 חסיד לא הולך ולא עושה רשע
 ארבע מידות ביושבים לפני חרז
 חכמים ספוד ומישפר משמירה ונפר
 ספוד שסופג את הכל מיטפר שמיכניס
 בזו ומדיציא בזו משמירה שמוציאה
 את היין וקולטה את השמירים נפר
 שמוציאה את הקמח וקולטה את
 הסולת כל אהבה שהיא תלויה
 ברבר בטל רבר ובטל אהבה שאינה
 תלויה ברב אינה בטילה לעולם
 איזו היא אהבה שהיא תלויה
 ברבר זו היא אהבת אמיצון והמיר
 ושיאינה תלויה ברבר זו היא אהבת
 רוד ויהונתן כל המיתלוקת שהיא
 לשם שמות סופה להתקיים ושיאינה

לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵיךְ כֹּפֶה לְהַתְקוּם אֵיךְ
הוּא מִחֲלוּקָה שֶׁהוּא לְשֵׁם שָׁמַיִם זֶה
מִחֲלוּקָה הַלֵּל וְשִׁמְאוֹ וְשִׁאֲוֹ לְשֵׁם
שָׁמַיִם זֶה מִחֲלוּקָה קוֹרָח וְכֵל עֲדֵתוֹ
כָּל הַמִּזְבֵּחַ אֵת הַרְבִּים אֵיךְ חָטָא
בְּאֵ לִירֵד וְכֵל הַמִּחְטִיִּא אֵת הַרְבִּים
מִכְפִּיקוֹ בִּירֵדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
מִיֵּשֶׁה זָבַח וְזִיבָה אֵת הַרְבִּים
זָבוֹת הַרְבִּים תְּלִי בִּי שֶׁנֶּה יִגְרָקָה יְיָ עֲשֵׂה
רְמִשְׁפִּטִּי עִם יִשְׂרָאֵל יִרְבְּעֵם
חָטָא וְהַחְטִיִּא אֵת הַרְבִּים חָטָא הַרְבִּים
תְּלִי בִּי שֶׁנֶּה עַל חָטָא יִרְבְּעֵם בֶּן זַבְטִי
אֲשֶׁר חָטָא וְאֲשֶׁר הַחְטִיִּא אֵת יִשְׂרָאֵל
כָּל מִי שִׁוֵּשׁ בִּי שֶׁלְשֵׁה דְבָרִים
הַלֵּל מִתְּלִמִּידוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ
וְשֶׁלְשֵׁה דְבָרִים אַחֲרָיו מִתְּלִמִּידוֹ
שֶׁל בַּלְעָם הַרְשִׁיעַ עֵינֵי טוֹבָה
וְנִפְשׁ שֶׁפִּלָּה וְרָחַץ נְמִיזָה מִתְּלִמִּידוֹ

של אברהם אבינו עוז רעך
 ורצח גבורה מלמוריו של בלעם
 הרשע ומה בין מלמוריו של אברהם
 אבינו למלמוריו של בלעם הרשע
 מלמוריו של בלעם הרשע יורשים
 להיגם ויורדים לבאר שנ ואתה אלהים
 יורדים לבאר שדה אנשי ימים
 ומרמיה לא יחצו ימיהם ואני אבטח
 בר אבל מלמוריו של אברהם אבינו
 אובליז בעולם הזה ונחלים לעולם
 הבא שנ להנחיל אותנו יש ואיננו
 אמילא יהודה בן תימן
 אום הדי עזבמור וקל בנשו ודין בעבו
 תבור בארז לעשות רצון אביר
 שבשמים הוא היה אום עז פנים להיגם
 בבושת פנים לגן ערד יהו רצון
 מילפניר ים אהינו ואלהי אבותינו שיה
 שתבנה ביה המקורש במהרה בומינו

והן חלקי צד בתורהך " שמיאל
הקטיון אומר בנפרד אומר אל
תשמיה ובבשלו אל יאל לבד פן יראה
ולו רע בעיניו והשיב מעליו אפי'
הוא היה אומר בן חמיש ענ
שנים למיקרא בן עשרה למישנר
בן שלש עשרה למיצות בן חמיש ענ
עשרה לתלמוד בן שמונה עשרה
לחפה בן עשרים לדרות בן שלשים
לכח בן ארבעים לבינה בן חמישים
לעריצה בן ששים לזקנה בן שבעים
לשיבה בן שמונים להבירה בן תת
תשעים לשיח בן מיאה באיל
מית ועבר ובטל מיד העולם"
ל יהודה הנשיא אומר עז:
פנים לאהנם ובושה פנים לאן ערן עית
ורע מיתן שברן של צדיקים
לעתיד לבא"

ר תנא בן עקשיא אומר
ריצה המיקרב

לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם
תורה ומצוה שנאמר ית הפיץ למיעו
צדקה תהיה תורה

ויאריך
ק ישראל יש להם חלק לעולם
הנא שנאמר ועמיד כולם
צדיקים לעולם ידשו ארץ צדקה
מיטעו מעשה ידי להתפאר

שני חבמים בלשון זבת
המיטנה בדרך
שבחר בהם

ובמיטנתם
כל האומר בתורה לעוסק זוכר
לדברים הרבה ולא עוד אלא שכל
העולם בלד פרו הוא לו ונקרא רוע

אֶהְיֶה אֲרוּב אֶת הַמִּקְדָּשׁ אֲרוּב אֶת
הַבְּרִיּוֹת מִשְׁמִיחַ אֶת הַמִּקְדָּשׁ מִשְׁמִיחַ
אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִלְבָּשֵׁהוּ עֲנוּהוּ יִירָאֵהוּ
מִבְּשָׂרֵהוּ לַהֲיוֹת חֲסִיד וְיִצְרִיק וְעֵינָיו
וְשֵׁר וְנֶאֱמַר וּמִרְחֻקָּהוּ מִיַּד הַחֲטָאִים
וּמִקִּרְבָּהוּ לְיַד חֲטָא זְכוּת וְנֶהְיֶה מִן
מִמְצֵי עֵינָה וְהַדְּשִׁיָּה אֲנִי בְּנֵה
וְהַבְּרִיּוֹת וְנֶהְיֶה לֹא מִלְבָּשֵׁהוּ וּמִשְׁמִיחַ
וְהַדְּשִׁיָּה וְחֻקָּהוּ הַדִּין וּמִגִּלְיוֹן לֹא רָחַץ
תִּזְרָה וְנֶעֱשֶׂה בְּמִעֵינָיו הַמִּתְגַּבֵּר
וְאֵינֶה פֹּסֵק וְכִנְהַר הַמִּתְגַּבֵּר וְהַדְּשִׁיָּה
וְהַדְּשִׁיָּה וְנֶעֱשֶׂה וְאֶרְדֵּי רֹחַ וּמִיֹּשֵׁף
וּמִדְּחַל עַל עַלְבֻּנֵהוּ מִיֵּהָר לֵתוֹ וּמִדְּרֹת
וּמִדְּמִימָהוּ עַל כָּל הַמִּעֲשִׂיִם
אֲמִיר רַי יְהוֹשִׁעַ בֶּן לֹדִי בֵּת
בְּכָל יוֹם וְיוֹם בֵּת קֹדֶשׁ יִיבָאֵה מִיָּהוּ
חֲרָב וּמִיִּבְרֹת וְאֹמִירָה אֵלֵהֶם
לְבְרִיּוֹת מִעַלְבֻּנָה שֵׁל תִּזְרָה

לפני

טַבַּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה נִקְרָא
 בְּזוּת שֵׁשׁ זָבִים זֶהְבַּ בָּאת חֲזוּר וְאֶשֶׁר
 יִמְהוּטֵרֵה טַעֲמִים וְאוֹמֵר וְהַלְלוּהָ
 מִיֵּעֲשֶׂה אֱלֹהִים רַמְיָה וְהַמִּינְתֵּם מִטַּעַם
 אֱלֹהִים הוּא חֲרֹדָה עַל הַלְלוּהָ אַל
 תִּקְרִי חֲרֹדָה אֲלֵא חֲרֹדָה שֶׁאֵין לָךְ בֶּן דָּת
 חֲרֹדִין אֲלֵא מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא
 זֶה מִתְקַלָּה שְׂנֵאמִיר וּמִיִּמְתַּנֵּה גַחֲלִיֵּאל
 וּמִיִּמְתַּנֵּה גַחֲלִיֵּאל בְּמִיִּתָּהּ וְהַלְלוּהָ
 מִיִּמְתַּנֵּה פֶּרֶק אֶחָד אִין הַלְלָה אֶחָד
 אִין פֶּסֶק אֶחָד אִין אֶפְסֵלֶה אֶחָד וְכֵן
 יִצְדִּיק לַעֲהוּתָם כִּי כְבוֹד שֶׁבֶן מַדְעִיָּה
 בְּדוֹר מִלֶּדֶד יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לְמִיר
 מִיִּמְתַּנֵּה מִיִּמְתַּנֵּה אֲלֵא שְׁנֵי רַבִּיִּם
 בְּלִבָּר עֲשֵׂאוּ רַבִּי אֶלְפֵי וּמִיִּדְרֵעוּ
 וְהַלְלָה רַבִּיִּם קַל וְחֹמֵר וּמִיר
 דוֹר מִלֶּדֶד יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לְמִיר מִיִּמְתַּנֵּה
 אֲלֵא שְׁנֵי רַבִּיִּם בְּלִבָּר עֲשֵׂאוּ רַבִּי

אלופו ומיודר עדי הלומיד מוחברו פרק
אחר או הלכה אחת אפילו או דבר אחר
על אחת כמיה וכמיה שיצריך לנהוג בו :
כבוד ואין כבוד אלא תורה שנאמר
כבוד חכמים ינחלו טוב ואין טוב
אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי
לכם תורה אל בעזובי כר הוא דרבה
של תורה פת במלח האכל ומיים
במיטורה תשתה ועל הארץ תישך ורחו
זעיר תחיה ובתורה בעמידל אם אתה
עושה אשריך וטוב לך אשריך בעולם
הזה וטוב לך בעולם הזה וטוב לך
בעולם הזה הבא" אל הבקש
גדולה ואל החמיד כבוד יותר מלימת
מלימודך ואל התאווה לשלחנם
של מלכים ששלחנך גדול מישלחנם
ובתוך גדול מכתרם ונאמין דא בעל
מלאכתך שישלם לך שבר פעלתך

גדולה תורה מין המידה
המילכות ומין הבהונה שהבהונה
שהמילכות נקנית בשלשום מעלות
והבהונה בעשרום וארבע והתורה
נקנית בארבעים ושימונה רפרום אלו
הן בתלמוד בשמייעת האוון בעריבת
שפתים בבניה הלב בשבלות הלב כל
באימיה וביראה בשמידש חכמים
בפולפול התלמודים בשיבה במיקרה
במישנה בדרך ארץ בארד אפום בלב
טוב באמונה חכמים בקבלת ויטורין
במיעוט שינה במיעוט שיחה
במיעוט סחורה במיעוט שחוק
במיעוט הענה במיעוט דרך ארץ
המינה מיקומי השמים בחלקי העוש
סייה לרבדיו ואנו מחזיק טוב
לעצמיו אהב את המיקום אהב את
הצרכות ואת הצרידות אהב את

את המיטרים אלה את התבואה
ומתרחק מן הכבוד ואינו רודה את
הכבוד ואינו מניס לבו בהודאה ואינו
שמיחה בהודאה ועושה בעול עם
חבירו ומכריעו לבת זכות ומיעמיו
על השלום ועל האמת ומיטיב לבו
בהלמודו שואל ומשיב טובע ומיוסו
הלומד על מצת לעשות המיחבב
את רבו המביז את שמדעתו האומר
רבו בשם אמרו מיביא גאולה
לעולם שנאמר והאמר אסתו
למלך בשם מורדכי" ^{גדולה}
תורה שהיא צדקת חיים לעושי
בעולם הזה ובעולם הבא שנאמר
כי חיים הם למימצאיהם ולכל בשר
מדפא ואומר כי לוי חן לראשו
וענקים לגדולתו ואומר תת
לראשו לוי חן ועטרת תפארת

תמינה ואומר עץ חיים למחזיקים
 בו והומכיה מאושר ואומר רביו
 צעם וכל גהיבותיה שלום ואומר
 אורך ימים בימיה ובשמיאלה עושר
 וכבוד ואומר אורך ימים ושלום
 יוסיפו לך ואומר כי בני ירבו ימיו
 ויוסיפו לך שנות חיים
 ר' שמיעון אומר ור' שמיעון בן יוחי הנרי
 והבא והעושר והכבוד והחכמה
 והשיבה והבנים צאה לעריקים
 בעולם הזה שנאמר עטרה הפארה
 שיבה ברך צדקה תמיצא ואומר
 והפרה הלכנה ובושה החמיה כי מלך
 ית צבאות בעיון ונזר זקניו כבוד
 ר' שמיעון אומר אילו שבע ת
 מרדה שמינו חכמים פולם עתקיימו
 בר' ובנד"אמר ר' יוסי
 בן קסמיא פעם אחת היתה מיהלך

בדרר ופגע בני זקן אחד ונתן לי שלום
והחזרתיו לך שלום אמרתיו לי מאיזה
מיקום אתה אומר לי מעיני גדולת
טל רבמים ושל סופרים אני אמרתיו
לך רענן שתדרר במיקומיני ואני
אתן לך אלה אלפי דגרי זהב ואמור
לי אם היתה צורת לי כל כסת וזהב
שבקולם איני רב אלא במיקום תורה
שבין כהוב בספר הלום על ידי דוד
מילך ישראל שאמר טוב לי תורה
פיר מי אלפי זהב וכסת אמרתיו לך
לפי שבשעה פטירתו של אדם
אין מלויץ ארתו לא כסת ולא זר
ולא אבנים טובות ומרגליות אלא
תורה ומעשים טובים שנאמרו
בהלכה הנחה ארתך בעולם הזה
בשכר השמור עליך אפילו בקבר
ובהקייצות היא השחיר לעולם

תבא ארבעה קנינין קנה י
 הקנה בעולמו אלו הודו קת
 קנין אחר שמים וארץ קנין אחר
 תורה קנין אחר מינין שנאמר
 וְיִתְּנֶנּוּ רֵאשִׁית דְּרֵבֵי קִדְמָה מִפְּעֻלָּיו
 מֵאֵד שָׁמַיִם וְאֶרֶץ קִנְיֵן אֲחֵר מִיִּזְיָן
 שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אָמַר יְיָ הַשָּׁמַיִם בְּטָל
 בְּטָלוּ הָאָרֶץ הַדָּם דָּגָלִי וְאָמַר מִרְיָ
 רַבִּי מִקְשִׁיךְ יְיָ כֹּלֵם בְּרַבְמִיָּה עֲשִׂיתָ
 מִלֵּאָה הָאָרֶץ קִנְיֵיךְ יִשְׂרָאֵל קִנְיֵן
 אֲחֵר מִיִּזְיָן שֶׁנֶּאֱמַר עַד יַעֲבֹד עִמָּךְ
 יְיָ עַד יַעֲבֹד עִם זֶה קִנְיָה וְאָמַר
 לְקַדְוִטִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הַמִּידָה אֲחֵרֵי
 כָל רַפְיָה בָּם בֵּית מִקְדָּשִׁי יְיָ בְּזַנְיָ יְיָ
 יִרְדָּ וְאָמַר וַיְבִיֵאֵם אֶל גְּבַל קִדְשֵׁי
 הַזֶּה קִנְיָה וְיִמִּינֵי וְכֹלֵל לֹא בְּרָא
 הַקִּנְיָה אֵלֶּה לְעַבְדֵי שֶׁנֶּאֱמַר כָּל
 הַבְּקָרָה בְּשָׁמַיִם לְעַבְדֵי בְּרֵאשִׁית יִצְתָה

וַיִּצְרֹתָיו אֶת עֲשֵׂיתָיו וְאָמַר
יְיָ וּמִלֹּדָה לְעוֹלָם וָעֶד
וְשִׁמְיוֹנוֹ בֶּן גְּמִלְיָא אֹמֵר
הַפּוֹד בָּהּ וְהַפֹּד בָּהּ רַבְלָה בָּהּ וְכֵן
תִּהְיֶה וּמִנֵּה לֹא הוּזָק שְׂאִיז לֹא מִדֵּד
טוֹבָה הַיּוֹמֵנָה " בֶּן הַאֵל הַלְלֵה
לְאֹמֵר יַעֲרֵא אֶהְרֵא " וְיָ
וְיָצוּ מִלְּפָנָיו יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁבְעָה בֵּית הַמִּיקְרָשׁ כַּמִּהְרָה כִּימֵינוּ
וְהָיוּ חֲלָקֵינוּ כְּתוֹרָתְךָ "

בֶּן עֲקֵשִׁיָּא
אֹמֵר
וְהַנֵּי

רִצָּה הַקִּבָּה לְזִכְרוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לֶהֱבִיחָהּ
וּמִיַּעַרְתָּ שֶׁנִּי יְיָ חֲפִיץ
לְמַעַן עֲרֹקוּ יִצְחָק
תּוֹרָה

וַיִּאֲרֹךְ " וְיָצוּ מִלְּפָנָיו יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

וְהַהֲרִי

וְהַקִּדְשׁ שְׁמִיָּה
רַבָּא בְּעַלְמֵי

רַבָּא בִּירְעֵתֵיהּ

וּבְמִלְחָמָה מִלְּכֻנְתֵיהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן
וּבְחַיֵּי רַבְל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזֻמִּין ת
קָרִיב וְאִמְרֵד אֲמִן" אֲמִן יְהֵא שְׁמִיָּה
רַבָּא בִּבְיַדְךָ לְעֵלַם הַלְּלֵמִי עֲלֵמִיָּא"

וְהַהֲרִי

וּשְׁתַּבְּרוּ
וְהַתְּפִא

וְהַתְּרֻמִּים וְהַתְּנִשָּׂא וְהַהֲרִי וְהַתְּעַלֵּו
וְהַתְּהַלֵּל שְׁמִיָּה דְקֻדְשָׁא בְּרִיד הוּא
לְעִילָא מִכָּל בְּרַבְתָּא וְשִׁירְתָּא הַשְּׁבַחְתָּא
וְהַתְּבִיחָא דְאִמְרֵד בְּעַלְמֵיָא וְאִמְרֵד

אֲמִן"

וְהַהֲרִי

שְׁלֵמִיָּא רַבָּא מִן עֵג
שְׁמִיָּא וְחַיִּים

עֲלֵיבָ וְעוֹל בָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרֵד אֲמִן"